

Sennalandsvatna, Kvalsund k, Finnmark

Anja Roth Niemi

Lokalitet: Sennalandsvatna. Åpen lokalitet fra steinalderen

Id.nr.: 137666

Utgravd: 2012

Tiltakshaver: Statnett

Kommune: Kvalsund

Fylke: Finnmark

Gnr/bnr: 2/1

Feltleder: Anja Roth Niemi

Prosjektansvarlig: Anja Roth Niemi

Rapport: Anja Roth Niemi

Prosjektnr.: A49111

GISprosjekt: Sennalandsvatna.mpk

Fotobase: TSAD7

Gjenstandsbaser: Ts12302

Sammendrag

I forbindelse med bygging av 420 kV-ledning Balsfjord-Hammerfest søkte Statnett om og fikk innvilget tillatelse til inngrep i de nordligste delene av steinalderlokalitet id.nr. 137666 Sennalandsvatna, under forutsetning av at Tromsø Museum først foretok en faglig undersøkelse bekostet av Statnett. I perioden 16.-19. juli ble de delene av lokaliteten som ble berørt av tiltaket og som ble ansett som mulige bosetningsområder undersøkt gjennom utgraving. Det ble gravd ut til sammen 36 m² i den nordlige delen av lokalitet id.nr. 137666, 29 m² innenfor tiltaksområdet og i sikringssonen og 7 m² og like sør for tiltaksområdet. Det kan antas at alle potensielle bosetningsflater i den delen av lokaliteten som berøres av tiltaket dermed er undersøkt. Det ble i løpet av dette arbeidet kun avdekket en enkelt kjerne, som befant seg i sikringssonen rett nord for lokaliteten. I tillegg ble det funnet en bipolar kjerne som lå på torv noen meter mot sør. Ingen av artefaktene kan antas å være *in situ*. På grunnlag av den fattige funnmengden ble feltarbeidet avsluttet etter fire dager.

Rapport ferdigstilt 27. juli 2012 Anja Roth Niemi

Innhold

1. Bakgrunn for undersøkelsene	1
2. Tidsrom, personale og forløp	1
3. Beliggenhet, topografi, vegetasjon	2
4. Kulturhistorisk kontekst og undersøkelsens relevans	3
5. Målsetting og prioriteringer	4
6. Gjennomføring	5
7. Resultater	6
8. Konklusjon	6
Koordinater	7
Fotoliste.....	8
Kart og illustrasjoner	9

1. Bakgrunn for undersøkelsene

Statnett søkte 18. januar 2012 om tillatelse til inngrep i automatisk fredete kulturminner i forbindelse med anlegging av ny 420 kV-linje Balsfjord-Hammerfest. Tiltaket vil berøre en steinalderlokalitet, id.nr. 137666 Sennalandsvatna, Kvalsund k. I brev av 21. mai 2012 ga Riksantikvaren tillatelse til inngrep i deler av lokaliteten. Tillatelse ble gitt på vilkår av at Tromsø Museum foretar en faglig utgraving innenfor den berørte delen av lokaliteten, jfr. prosjektplan datert 21. mai 2012. Tiltakshaver skal bekoste dette arbeidet, omfanget var beregnet til kr 779 000,-. Tiltakshaver skal også sikre den resterende delen av lokaliteten med gjerde og opplysningsskilt under anleggsarbeidet, slik at det ikke forekommer noen inngrep.

2. Tidsrom, personale og forløp

Basert på registreringsopplysningene utarbeidet Tromsø Museum en prosjektplan, datert 11. mai og vedtatt av RA 21. mai 2012. I denne var lagt opp til at Tromsø Museum skulle undersøke inntil 85m² av den berørte delen av lokaliteten, i tillegg til deler av sikringssonen. Undersøkelsene skulle gjennomføres av et gravelag på en feltleder og fire feltassistenter, over en periode på to uker i felt, altså var det planlagt å legge ned totalt 50 dagsverk i felt.

Undersøkelsene skulle gjennomføres i perioden 16.-27. juli 2012.

Anja Roth Niemi befarte området 7. juni 2012, og observerte da at undersøkelsesområdet var både smalere og mer kupert enn forutsatt i prosjektplanen. Under dette besøket ble det ikke observert noen littiske artefakter på overflaten i undersøkelsesområdet.

Undersøkelsen i juli ble ledet av prosjektleder Anja Roth Niemi, feltassistenter var Erik Kjellmann (MA i arkeologi), Christina Solhaug Joakimsen (MA i arkeologi), Janne Oppvang (MA-student), og Kenneth Skaldebø (MA-student).

Det var på forhånd utarbeidet HMS-plan som var distribuert til deltagerne. Denne ble diskutert og gjennomgått på første arbeidsdag.

Mannskapet var på plass på Sennalandet mandag morgen 16. juli. Det var leid inn en ATV som ble anvendt til å frakte inn utstyr til utgravningsområdet, og som sikkerhet i tilfelle behov for rask persontransport til bilvei. Dispensasjon fra Motorferdselloven var innvilget av Kvalsund kommune i brev av 25. juni 2012. Via Anton Helmo i Statnett var det dagen før avtalt at John Ante, reindriftsutøver med sommeropphold i området, også skulle være behjelpelig med transport. Han ble imidlertid forsinket og ankom først etter at vi selv hadde fraktet inn alt utstyret.

Den første arbeidsdagen ble anvendt til etablering av felt, orientering på feltet, og visuell saumfaring av moreneryggen fra kraftlinja i nord til elva i sør. Det ble også gjort seks prøvestikk i området nedenfor og øst for erosjonskanten på moreneryggens østre del, alle uten funn. Tidsrommet 17.-19. juli ble deretter anvendt til ordinær graving i ruter.

Da vi på ettermiddagen den 18. juli fortsatt ikke hadde klart å påvise noen artefakter *in situ* i undersøkelsesområdet, kontaktet prosjektleder Tromsø Museum ved Knut Helskog for å orientere om situasjonen. Helskog orienterte videre direktør ved Tromsø Museum Marit Anne Hauan. Den 19. juli ba Helskog Niemi om å levere en foreløpig rapport, som vurderingsgrunnlag for avkortning av

utgravingen. Niemi leverte en slik rapport på ettermiddagen 19. juli. Utgravingen ble deretter avsluttet, utstyr pakket sammen og transportert ut. De åpne feltene ble lagt igjen. Mannskapet returnerte så til Tromsø Museum 20. juli.

Uka 24.-27. juli ble anvendt til avspasering etter overtidsjobbing i felt, utpakking og rengjøring av utstyr, sortering og plassering i utstyrsmagasin, rapportskriving, katalogisering og magasinering av funn og fotos, bearbeiding av GIS-data og utarbeidelse av kart.

3. Beliggenhet, topografi, vegetasjon

Lokaliteten ligger ca. 1 km fra kommunegrensa mellom Alta og Kvalsund, på Sennalandet som er et viddeplatå som fører mellom Stokkedalen i Alta kommune og Repparfjorddalen i Kvalsund kommune (Figur 1). Sennalandet utgjør den naturlige ferdselsveien mellom Altafjorden og Repparfjorden. Området har høyfjellskarakter med åpent landskap, sparsom vegetasjon, våtområder og innsjøer. Lokaliteten ligger ca. 320 meter over havet.

Lokalitet id.nr. 137666 ligger på den nordlige delen av en randmorene som strekker seg i nord-sør retning på tvers av et bredt dalføre, fra E6 i sør og ca 1,9 kilometer mot nord. Morenen ligger mellom Leavššejávrrit (Sennalandsvatna) i vest og Leavššeluoppal i øst. Den deles i to av Leavššejohka som renner mellom de nordligste av Sennalandsvatna og Leavššeluoppal (Figur 2). Steinalderlokaliteten ligger på den nordligste delen, som igjen er delt i to kammer. Langs moreneryggen går et kjørespor som fortsetter videre østover langs den eksisterende kraftlinja som går 40 meter nord for lokaliteten. Moreneryggen består av nakne felt med grus og spredt lyngvekst, mens vegetasjonen er tettere nedover sidene. Det er enkelte dvergbjørk langs østkanten av moreneryggen. Det er godt utsyn fra lokaliteten mot øst, vest og sør. Mot nord avgrenses utsynet av fjellskråningen som også markerer moreneryggens nordlige avslutning.

Lokaliteten er definert som et 320 m langt og 25-50 m bredt felt med spredte funn av steinartefakter, som strekker seg fra kraftlinja i nord og elva i sør. Totalt måler lokaliteten 10 746 m².

Lokaliteten ligger på et område som er tidlig bart om våren, her er veldrenert grunn og god utsikt samtidig som det er nærhet til vann og dessuten lett å komme til øvrige fiskevann lengre inn på fjellet. Langs moreneryggen kan man tørt og enkelt forflytte seg gjennom et område som ellers er preget av myrer, innsjøer og elver. Moreneryggen har nok derfor vært både et attraktivt tilholdssted og en velbrukt ferdselsåre gjennom lang tid.

I tillegg til en mengde nyere kjørespor og teltboplasser gjenspeiles den omfattende og langvarige bruken av området i de mange kulturminnene som er registrert i området. På og i umiddelbar tilknytning til steinalderlokaliteten er det registrert 6 teltboplasser og en fangstgrop, mens det sør for elva er registrert ytterligere 13 teltboplasser.

Statnett skal bygge en portalmast til kraftledning på den nordlige delen av moreneryggen (Figur 3). Den nye ledningen skal gå på sørøstsiden av eksisterende ledning og mastepunktet vil tangere sikringssonen i den nordlige utkanten av lokaliteten. Statnett opplyser at de har behov for et område på inntil 35x20 meter rundt mastepunktet til bygging av selve masten, og for etablering av vinsj/brems til uttrekking av ledningen. Tiltaksområdet vil dermed berøre 172m² av lokaliteten og 108m² av sikringssonen.

Statnett opplyser videre at man ikke vil benytte kjøresporet som går over steinalderlokaliteten i anleggsarbeidet, for slik å minimere inngripen i kulturminnene. Det er derfor bare den nordlige delen av lokaliteten som blir berørt.

Før de arkeologiske undersøkelsene tok til hadde Statnett satt ut lektere som markerte mastepunktet, retningsplugg, tiltaksområdets avgrensning mot sør, samt en leker som markerte kotehøyde. Per telefon med Hallgeir Juklestad i Statnett fikk vi oversendt koordinatene for disse (vedlagt).

Terrenget i undersøkelsesområdet skråer ganske kraftig oppover mot nord, samtidig som moreneryggen også skråer nedover mot vest. Mot øst er det en markert erosjonskant og en bratt skråning ned mot et myrområde. Skråninga på østsida av moreneryggen er preget av erosjonsmasser fra toppen av ryggen. Myrområdet nedenfor er kupert (Figur 5, Figur 6, Figur 7).

Terrenget nord for undersøkelsesområdet, lokaliteten og mastepunktet inn mot fjellfoten i nord er derimot flatt og veldrenert. Sør for undersøkelsesområdet flater moreneryggen ut, slik at det også her er et jevnere og mer gunstig terreng med tanke på opphold (Figur 8, Figur 10).

Midt på moreneryggen, tvers gjennom undersøkelsesområdet, går et kjørespor som har satt ganske dype spor i undergrunnen. Det var generelt tydelig slitasje langs moreneryggen (reintrekk, beiting, kjøring, moderne bålrester etc.).

Samlet gjorde disse forholdene at det berørte området av lokaliteten framstod som å ha et ganske begrenset potensial for bevarte rester etter steinalders opphold.

4. Kulturhistorisk kontekst og undersøkelsens relevans

I Vest-Finnmark som i Nord-Norge generelt har det mesolittiske forskningsfokuset i hovedsak vært på kystnære lokaliteter. Eldre steinalder i innlandet har vært langt dårligere belyst. Følgelig vet vi lite om hvordan bruken av innlandet har endret seg, eller om karakteren til interaksjon og mobilitet mellom kyst og innland i perioden.

Langs Alta-Kautokeinovassdraget ble det påvist mesolittiske lokaliteter i forbindelse med kraftutbyggingen på 1980-tallet. Likevel har bare en håndfull lokaliteter blitt undersøkt. Rundt Aksojávri i Kautokeino kommune er det registrert flere lokaliteter, og her ble fire mindre boplasser gravd ut i 1986. I inventaret var en stor andel råstoff som finnes på kysten, lokalitetene kaster dermed nytt lys på det som tidligere har vært oppfattet som typiske innlands- og kystråstoffer, og følgelig på interaksjon og mobilitet mellom kyst og innland (Hood 1988).

Ved Jiesjávri er det registrert en rekke lokaliteter som muligens kan dateres til mellom- og seinmesolittikum (K. Helskog 1974). Imidlertid er kun én lokalitet utgravd (E. Helskog 1978). Lokaliteten ligger på Gasadaknes på innsjøens nordøstre bredd. Utgravningene avdekket en boplass med minst to bruksfaser, hvorav den ene typologisk dateres til tida mellom 7000 og 5000 f.Kr. Igjen er inventaret heterogent, og oppviser ulike redskaper og råstoff som har blitt regnet som kyst- og innlandstyper.

Det har tidligere vært foreslått at en permanent bosetting i innlandet først oppstod mellom 7000 og 5000 f.Kr. – og at disse bosettingene klart skilte seg fra kystbosettingene (Olsen 1994; Rankama 2003). Imidlertid har flere undersøkelser etterhvert nyansert dette bildet, og blant annet nedtonet

de materielle forskjellene i bosettingene på kysten og i innlandet (Rankama og Kankaanpää 2011, Manninen 2009). Nye dateringer av gamle lokaliteter har dessuten vist mer omfattende og tidligere bruk av innlandet enn hva man før antok (Hood pers.med.).

I forbindelse med LARM-prosjektet (2009-2012) har det blitt foretatt nye registreringer i indre Finnmark med tanke på å undersøke endringer i landskapsbruk og ressursutnyttelse. Avslag, kjernemateriale og pilspisser i flint, Kvenvikchert og Porsangerchert daterer tre små lokaliteter til siste halvdel av eldre steinalder. I tillegg påviste man flere lokaliteter som bestod av spredte kvartsavslag, og som dermed er mer vanskelige å datere. Flere av lokalitetene ligger på eller i tilknytning til en stor esker eller morenerygg som løper i nord-sør retning nær Mollešjohk. Lokaliseringen på ryggen av en esker er parallell til beliggenheten til boplassen ved Sennalandsvatna. Eskerne finner vi mange steder i Finnmark, men det har tidligere ikke vært rettet spesiell oppmerksomhet mot disse i nordnorsk arkeologi. Undersøkelser bl.a. i Sverige har imidlertid fastslått at eskerne var av betydning for mobilitet og bosetning gjennom store deler av forhistorien (for eksempel Hackwitz 2009).

I forhold til gjeldende kunnskapsstatus ble det antatt at boplassen ved Sennalandsvatna ville ha et særlig forskningsmessig potensial i tre henseender:

- 1) Som et viktig supplement i utforskningen av eldre steinalder i Vest-Finnmark. De er få andre undersøkte lokaliteter i indre deler av Altafjord-regionen, og ingen som ligger i kystnære innlandsområder.
- 2) Lokaliteten kan være viktig i forhold å øke datagrunnlaget fra en periode som generelt er lite belyst i Nord-Norge; sen eldre steinalder.
- 3) Boplassen ved Sennalandsvatna ligger i kystnær vidde, i et område som utgjør den naturlige ferdselsveien mellom to fjordsystemer. Lokaliteten har derfor potensial til å belyse både bruk av innlandsområder og forholdet mellom kyst- og innlandsbosetninger.

5. Målsetting og prioriteringer

Hovedmålsetting ved undersøkelsen av denne lokaliteten var å framskaffe materiale som kan bestemme boplassens alder og funksjon.

På grunn av lokalitetens karakter (dårlige bevaringsforhold for organisk materiale, langsom jordakkumulasjon, fattig vegetasjon, stor slitasje og langvarig ferdsel i området) ble det antatt at dette i hovedsak ville være litisk materiale som befant seg i de øverste nivåer av gråsandslaget, og som sannsynligvis var forstyrret. En tolkning av boplassen ville derfor ta utgangspunkt i typologiske og teknologiske analyser. Slike analyser krever at det samles inn et representativt utvalg og at dokumentasjonsmetodene er grundige.

Etter prosjektplanen skulle derfor følgende prioriteringer gjøres:

- 1) Innsamling av tilstrekkelig litisk materiale til å kunne utføre typologiske og teknologiske komparative analyser
- 2) Dokumentasjon av materialets horisontale spredning ved hjelp av kvadrantvis graving og sålding av alle masser
- 3) Dokumentasjon eventuelle strukturer slik som ildsteder og boliger ved hjelp av digitale

6. Gjennomføring

Undersøkelsene ble innledet med grundig visuell overflatebefaring, fra eksisterende kraftledning og sørover mot elva. Dette ble gjort fordi variasjoner i tetthet, mengde og sammensetning av littisk materiale kunne lede an til forsiktige antagelser om den generelle bruken av lokaliteten, og dessuten være beslutningsgrunnlag for hvor et eller flere utgravningsområder skulle plasseres innenfor undersøkelsesområdet.

Til tross for at det meste av undersøkelsesområdet var vegetasjonsfritt og ble grundig saumfart i flere omganger av fem personer ble det bare observert et enslig artefakt i undersøkelsesområdet; en liten bipolar kjerne i hvit chert som lå oppå torva vest for kjøresporet helt nord på lokaliteten (Ts12302.1, Figur 12). Det var ikke mulig å observere noen strukturer i form av ildsteder, teltringer, tufter eller andre bosetningsspor i undersøkelsesområdet.

Omtrent 60 meter sør for undersøkelsesområdet, på en flatere del av moreneryggen, ble det observert en ca. 3,5m² stor ansamling av små avslag i mørk og lys chert, samt et par flekkelignende avslag. Enkelte av disse ble gjenkjent fra foto i registreringsrapporten. Det ble også observert enkelte kvarts- og chertavslag mellom dette området og lokalitetens sørlige avgrensing. Samtlige av avslagene som ble observert på lokaliteten utenfor undersøkelsesområdet ble etterlatt *in situ*.

Ettersom den mer eller mindre resultatløse overflatebefaringen i undersøkelsesområdet ikke ga noe grunnlag for plassering av utgravingsfelt ble det gravd ruter og mindre felt der hvor det ble ansett å kunne være mulige bevarte rester etter opphold, nemlig de minst kuperte delene av undersøkelsesområdet, som lå utenom kjøresporet og vest for erosjonskanten. Også sikringssonen, rett sør for mastepunktet, ble undersøkt gjennom utgraving i ruter (Figur 4).

Det ble ikke ansett som hensiktsmessig å grave ut i selve kjøresporet, da dybden på sporet tilsa at eventuelle littiske artefakter ville være nokså forstyrret. Fraværet av synlige artefakter i den oppkjørte undergrunnen ble tatt som en indikasjon på at det generelt var få funn i dette området.

Massene ble gravd ut i 50x50 cm store utgravningsenheter, som kvadrantvis ble såldet gjennom 4mm netting. Det ble gravd 10-20 cm ned i undergrunnen. De øverste ca. 10 cm bestod av grå grus iblandet varierende mengder sand, stedvis dekket av tynt torvlag med lyng og dvergbjørk. Langs erosjonskanten og lengst ned i skråningen mot vest var torvlaget stedvis inntil 30 cm tykt. Sedimentene ble mer sandholdige og rødfargete i de nederste 10 cm (Figur 10).

Ettersom det må ha vært en meget langsom eller ingen akkumulasjon av sedimenter og jordmasser på toppen av den eksponerte moreneryggen, ble det antatt at eventuelle artefakter fra steinbrukende tid ville befinne seg relativt høyt i undergrunnen. Dessuten ble artefakter observert helt i toppen av grågruslaget lenger sør på lokaliteten. Det ble derfor ikke gravd dypere enn ca. 20 cm.

29 m² ble gravd ut innenfor tiltaksområdet. Det ble kun gjort et enkelt funn: en kjerne i jaspis/chert med hematitt (Ts12302.2, Figur 13). Kjernen lå i høyt i grågruslaget, inntil en stein. De tilstøtende rutene ble gravd ut uten at det ble gjort andre funn.

I tillegg ble det gravd ut 7 m² på et flatere område like sør for tiltaksområdet, også uten at det ble

gjort funn.

Det ble dessuten gravd seks ca. 30x30 cm store prøvestikk i lokaliteten nedenfor moreneryggen mot øst, uten funn. Prøvestikkene ble gravd til ca. 20-30 cm dybde. Prøvestikkene ble gravd sør for tiltaksområdet, da den delen av lokaliteten som her lå innenfor tiltaksområdet ble ansett som for ulendt for forhistoriske opphold.

7. Resultater

Det ble gravd ut til sammen 36 m² og gjort seks prøvestikk i den nordlige delen av lokalitet id.nr. 137666, 29 m² innenfor tiltaksområdet og i sikringssonen og 7 m² og like sør for tiltaksområdet. Det kan antas at alle potensielle bosetningsflater i den delen av lokaliteten som berøres av tiltaket dermed er undersøkt. Det ble i løpet av dette arbeidet kun avdekket en enkelt kjerne, som befant seg i sikringssonen rett nord for lokaliteten. I tillegg ble det funnet en bipolar kjerne som lå på torv noen meter mot sør. Ingen av artefaktene kan antas å være *in situ*. På grunnlag av den fattige funnmengden ble feltarbeidet avsluttet etter fire dager.

8. Konklusjon

Det var ikke mulig å påvise *in situ* automatisk fredete kulturminner innenfor tiltaksområdet. To enkeltfunn stammer sannsynligvis fra aktivitet lenger sør på moreneryggen. Lokalitetens nordlige avgrensing bør trekkes lenger sør for bedre å samsvare med virkeligheten.

Statnett bør sørge for at kjøresporet fysisk sperres av ved lokalitetens sørlige avgrensing for å unngå ytterligere trafikk over lokaliteten i forbindelse med anleggsarbeid.

Koordinater

PLUGG MED SPIKER:

7790680.537 381362.584 327.737

SENER MASTEPUNKT BM822:

7790695.960 381356.760 328.322

RETNINGSPLUGGER:

BM822A 7790693.699 381352.700 327.143

BM822B 7790702.424 381353.162 327.621

BM822C 7790698.685 381361.671 328.441

BM822D 7790688.970 381360.623 328.602

Fotoliste

Filnavn	Motivbeskrivelse	Sett mot
tsad7_001.jpg	Oversiktsbilde over morene med lokalitet ved høyspentmast. E6 i bakgrunnen	S
tsad7_002.JPG	Innledende undersøkelser; visuell befarig etter overflatefunn	S
tsad7_003.JPG	Overflatefunn av en bipolar kjerne. Ts12302.1	S
tsad7_004.JPG	Innledende undersøkelser, overflatesøk på lokaliteten	N
tsad7_005.JPG	Oversiktsbilde, innledende undersøkelser	N
tsad7_006.JPG	Innledende undersøkelser, overflatesøk. Funnkonsentrasjon ca. 60 m sør for tiltaksområdet	N
tsad7_007.JPG	Prøvestikking i østre del av lokaliteten/tiltaksområdet. Bratt skrent opp mot moreneryggen	S
tsad7_008.JPG	Oversiktsbilde, utgraving igang.	S
tsad7_009.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen	S
tsad7_010.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen. Felt rundt funnsted for kjerne Ts12302.2	SØ
tsad7_011.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen. Felt rundt funnsted for kjerne Ts12302.2	N
tsad7_012.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen.	Ø
tsad7_013.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen.	SV
tsad7_014.JPG	Oversiktsbilde. Utgraving i ruter på moreneryggen. Røde plugger markerer nordlige avgrensing av tiltaksområde	S
tsad7_015.JPG	Oversiktsbilde. Utgravingsområdet. Røde plugger og spraymerke markerer sørlige avgrensing av tiltaksområde	N
tsad7_016.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen	S
tsad7_017.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen, vestlige side	SV
tsad7_018.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen, sørlige del av tiltaksområde	S
tsad7_019.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen.	N
tsad7_020.JPG	Såldestasjon med god utsikt.	Ø
tsad7_021.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen	S
tsad7_022.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen	SØ
tsad7_023.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen	SØ
tsad7_024.JPG	Funnsted for kjerne Ts12302.2; rett ved stor stein midt i bildet	N
tsad7_025.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen.	N
tsad7_026.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen.	NV
tsad7_027.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen.	N
tsad7_028.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen.	NØ
tsad7_029.JPG	Oversiktsbilde, lokaliteten under utgraving	NØ
tsad7_030.JPG	Bratt terreng på østre side av moreneryggen.	SV
tsad7_031.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen	SØ
tsad7_032.JPG	Funn av bipolar kjerne in situ på torva, Ts12302.1	SØ
tsad7_033.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen	N
tsad7_034.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen	NØ
tsad7_035.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen	NV
tsad7_036.JPG	Utgraving i ruter på moreneryggen	S
tsad7_037.JPG	Feltet etter utgraving, utgravde området lagt igjen	SØ
tsad7_038.JPG	Feltet etter utgraving, utgravde området lagt igjen	N
tsad7_039.JPG	Feltet etter utgraving, utgravde området lagt igjen	S

Kart og illustrasjoner

Figur 1 Oversiktskart. Lokaliteten ligger ca 1 km øst for kommunegrensa mellom Alta og Kvalsund, og ca 1,5 km nord for E6

Figur 2 Steinalderlokaliteten id.nr. 137666 strekker seg langs den nordligste delen av moreneryggen. På og like ved er det registrert fangsgrop og teltplasser.

Figur 3 Flyfoto over den nordligste delen av lokalitet id.nr. 137666

Figur 4 Undersøkelsens omfang og utgravd areal

Figur 5 Undersøkelsesområdet markert. Lokaliteten fortsetter herfra langs moreneryggen til elva midt på bildet. Sett mot sør Figur 6 Den nordlige delen av moreneryggen, undersøkelsesområdet markert. Sett mot nord

Figur 7 Erosjonskanten mot øst langs moreneryggen. Tiltaksområdets sørlige avgrensing markert med rød lekter til venstre i bildet. Sett mot sør Figur 8 Tiltaksområdets sørlige avgrensing markert med rød lekter til venstre i bildet. Utgraving er godt i gang, ferdig gravde ruter sees på begge sider av kjøresporet. Sett mot nord

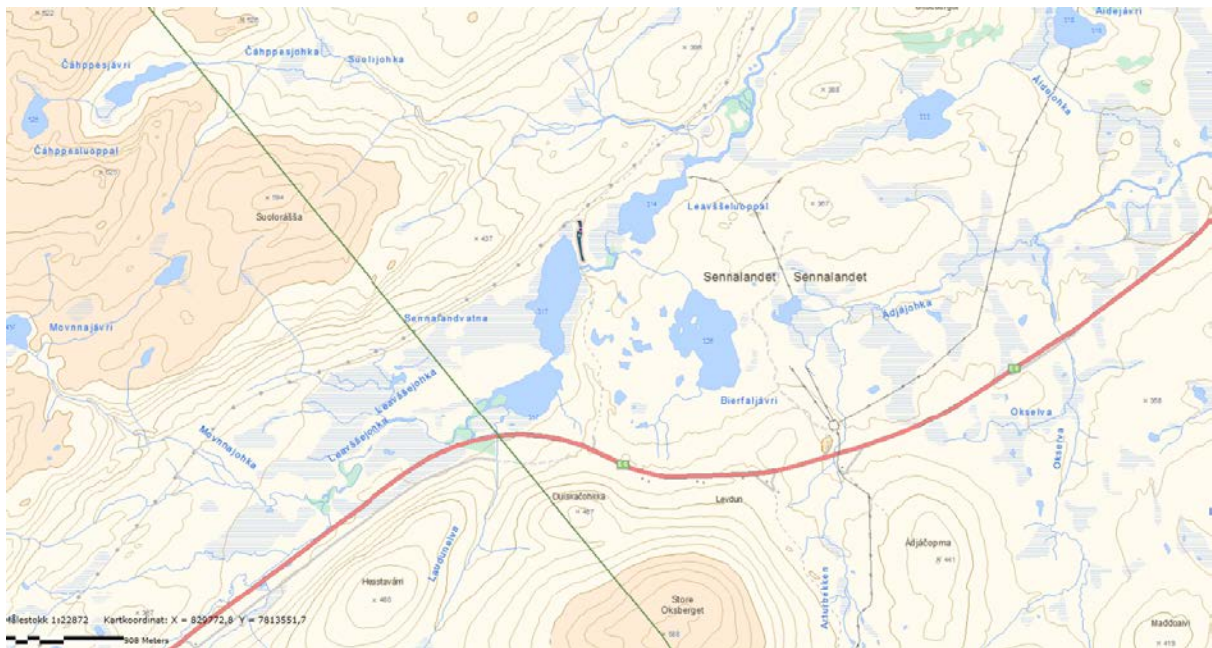
Figur 9 Utgraving i sikringssonen, rundt funnstedet for den enslige kjernen (rett til høyre for bøtta midt i bildet). Sett mot nordvest

Figur 10 Undersøkelsesområdet sett fra mastepunktet og sørover. Tiltaksområdet sørlige avgrensing markert med lekter midt i kjøresporet. Sett mot sør

Figur 11 Undersøkelsesområdet etter endt utgraving. De åpnede feltene på begge sider av kjøresporet er lagt igjen. Sett mot nordøst

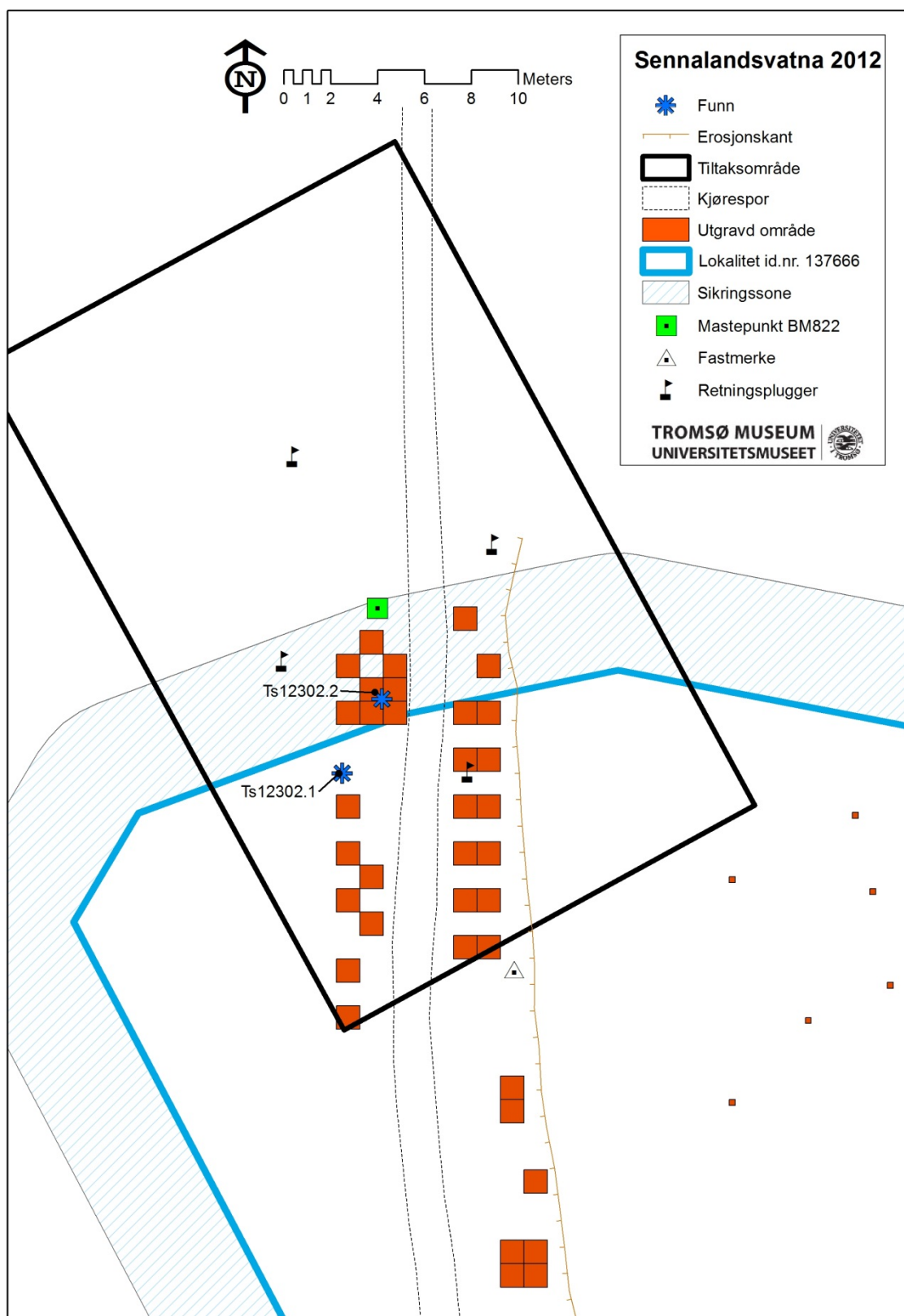
Figur 12 Ts12302.1: bipolar kjerne i hvit chert. Løsfunn

Figur 13 Ts12302.2: Uregelmessig kjerne i jaspis/chert med hematitt. Funnet under utgraving.

Figur 3 Flyfoto over den nordligste delen av lokalitet id.nr. 137666, tiltaksområdet avmerket i svart. BM322 markerer

Figur 4 Undersøkelsens omfang og utgravd areal

Figur 5 Undersøkelsesområdet markert. Lokaliteten fortsetter herfra langs moreneryggen til elva midt på bildet. Sett mot sør

Figur 6 Den nordlige delen av moreneryggen, undersøkelsesområdet markert. Sett mot nord

Figur 7 Erosjonskanten mot øst langs moreneryggen. Tiltaksområdets sørlige avgrensing markert med rød lekter til venstre i bildet. Sett mot sør

Figur 8 Tiltaksområdets sørlige avgrensing markert med rød lekter til venstre i bildet. Utgraving er godt i gang, ferdig gravde ruter sees på begge sider av kjøresporet. Sett mot nord

Figur 9 Utgraving i sikringssonen, rundt funnstedet for den enslige kjernen (rett til høyre for bøtta midt i bildet). Sett mot nordvest

Figur 10 Undersøkelsesområdet sett fra mastepunktet og sørover. Tiltaksområdet sørlige avgrensing markert med lekter midt i kjøresporet. Sett mot sør

Figur 11 Undersøkelsesområdet etter endt utgraving. De åpnete feltene på begge sider av kjøresporet er lagt igjen. Sett mot nordøst

Figur 12 Ts12302.1: bipolar kjerne i hvit chert. Løsfunn

Figur 13 Ts12302.2: Uregelmessig kjerne i jaspis/chert med hematitt. Funnet under utgraving.